

Polismyndigheten
Box 12256
102 26 Stockholm

Begäran om yttrande

Med anledning av iakttagelser som gjordes vid JO:s inspektion av Polismyndigheten, polisområde Uppsala, lokalpolisområde Uppsala Knivsta, den 12–14 november 2019 (dnr 7079-2019) har JO beslutat att utreda hur förmansprövning och löpande omprövning vid omhändertagande för berusning görs vid myndigheten.

JO:s iakttagelser om förmansprövningar

I protokollet från inspektionen konstaterade JO att det i samtliga 40 granskade ärenden hade antecknats att en förmansprövning gjorts, vem som gjort prövningen och vilket klockslag den gjorts. Endast i två av ärendena hade det skett någon form av dokumentation över förmannens prövning. I de ärendena hade förmansprövningen skett på distans men den text som fanns angiven på blanketten för förmansprövning på distans var densamma som antecknats på protokollet över ingripandet. Dokumentation över de iakttagelser och bedömningar som gjorts vid förmansprövningen fanns alltså inte i något ärende.

JO hade även begärt att få ta del av dokumentationen av de tio senaste omhändertagandena som genomförts av en polis och förmansprövningen lett till att omhändertagandet hävts. Avsikten var att granska ärenden där en polis beslutat om omhändertagande för berusning men den förman som prövat åtgärden gjort en annan bedömning av förutsättningarna för den eller bedömt att det inte längre fanns skäl för omhändertagandet vid tidpunkten för förmansprövningen.

Polismyndigheten meddelade att några sådana ärenden inte förekom i lokalpolisområdet under de senaste 1,5 åren. Ett av de granskade ärendena innehöll dock en sådan bedömning av en förman när det kommit fram att den omhändertagne spelat full.

I en promemoria som upprättats med anledning av JO:s begäran uppgav en polis att han arbetat som stationsbefäl sedan 2001 men att han inte har något minne av att han vid något tillfälle hävt ett beslut om omhändertagande i en sådan situation som JO avsett. Det framgick av promemorian att flera erfarna stationsbefäl och poliser tillfrågats och att endast någon enstaka av dem kunnat dra sig till minnes att omhändertagandet hävts vid förmansprövningen.

Att det i praktiken aldrig förekommit att ett beslut ändrats vid en förmansprövning och att det helt saknades dokumentation över förmansprövningarna gav enligt JO intrycket att någon verklig prövning av omhändertagandena inte gjorts vid förmansprövningarna.

JO:s iakttagelser om löpande omprövningar

I protokollet från inspektionen konstaterade JO att det inte i något av de granskade ärendena fanns någon dokumentation över löpande bedömningar av om det fanns skäl att låta omhändertagandet bestå.

Begäran om utredning och yttrande

Polismyndigheten uppmanas att göra en utredning och yttra sig. Utredningen ska avse följande frågor om omhändertagande för berusning i vart och ett av de lokalpolisområden som anges nedan.

- a) I hur många av de 30 första omhändertagandena för berusning i september 2020 dokumenterades förmansprövningen genom att förmannens egna iakttagelser och bedömning antecknades? Om det inte gjordes 30 omhändertaganden för berusning under denna månad ber JO myndigheten att även granska de omhändertaganden som gjorts därefter tills 30 ärenden omfattas av utredningen.
- b) I hur många av de ärenden som granskats under punkten a) dokumenterades löpande bedömningar av förutsättningarna för att omhändertagandet skulle bestå?
- c) Vid hur många omhändertaganden för berusning under perioden den 1 juli 2019–30 juni 2020 gjorde förmannen en annan bedömning av förutsättningarna för omhändertagandet än den polis som beslutat om det eller bedömde att det inte längre fanns skäl för omhändertagandet vid tidpunkten för förmansprövningen? En kopia av dokumentationen över omhändertagandet i de ärenden där förmannen ändrat beslutet ska bifogas till yttrandet.

Utredningen ska inte avse ärenden där omhändertagandet hävts eftersom den omhändertagne överlämnats till vård eller till någon annan som kunnat ta hand om honom eller henne.

Yttrandet ska även innehålla en redogörelse för Polismyndighetens rutiner, riktlinjer eller liknande för förmansprövning och löpande omprövning vid omhändertagande för berusning. Om rutinerna skiljer sig åt inom myndigheten ska detta framgå av yttrandet.

Därutöver ska yttrandet innehålla Polismyndighetens bedömning av om förmansprövning och löpande omprövning i de ärenden som granskats under punkterna a) och b) har genomförts och dokumenterats i enlighet med de regler och rutiner som gäller.

Yttrandet ska inte innehålla någon bedömning av om besluten om omhändertagande eller de bedömningar som gjorts vid förmansprövning och löpande omprövning har varit rätt i sak.

Berörda lokalpolisområden

Polisregion Nord

Lokalpolisområde Luleå-Boden

Lokalpolisområde Umeå

Lokalpolisområde Jämtland-Härjedalen

Polisregion Mitt

Lokalpolisområde Hälsingland

Lokalpolisområde Norduppland

Lokalpolisområde Västerås

Polisregion Bergslagen

Lokalpolisområde Mora

Lokalpolisområde Borlänge

Lokalpolisområde Örebro

Polisregion Stockholm

Lokalpolisområde Botkyrka

Lokalpolisområde Södermalm

Lokalpolisområde Gotland

Polisregion Öst

Lokalpolisområde Katrineholm

Lokalpolisområde Linköping

Lokalpolisområde Södra Vätterbygden

Polisregion Väst

Lokalpolisområde Östra Fyrbodalen

Lokalpolisområde Göteborg city

Lokalpolisområde Halmstad

Polisregion Syd

Lokalpolisområde Växjö

Lokalpolisområde Karlskrona

Lokalpolisområde Malmö söder

Senaste datum för svar m.m.

De befattningshavare som ansvarar för verksamheten i de aktuella lokalpolisområdena och vid myndigheten för de frågor utredningen rör bör ges tillfälle att lämna synpunkter och det ska framgå av yttrandet om det har skett.

Senaste datum för svar är **den 15 april 2021**.

Remissvaret önskas i två exemplar. Dessutom bör myndighetens yttrande och eventuella underyttranden skickas via mejl i bearbetningsbart format till jokansli4@jo.se.

Stefan Nyman
byråchef

Johanna Nilsson
föredragande

Information om personuppgiftsbehandlingen hos JO finns på JO:s webbplats under <http://www.jo.se/sv/Om-JO/Behandling-av-personuppgifter/>